

Určování NSD (největšího společného dělitele) – viz učebnice str. 68 a 69:

Zápis do sešitu:

Zapamatujte si:

Čísla, jejichž největší společný dělitel **je číslo 1**, se nazývají **nesoudělná čísla**.

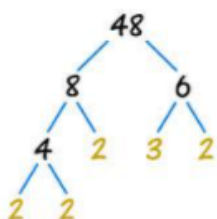
Čísla, jejichž největší společný dělitel **je větší než 1**, se nazývají **soudělná čísla**

(soudělná mají alespoň dva společné dělitele – kromě jedničky minimálně jeden další společný dělitel).

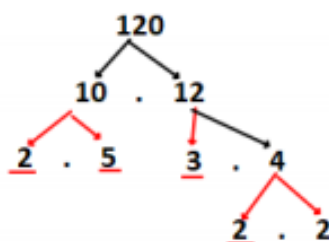
Př.: Určete největšího společného dělitele

a) $D(48; 120)$

... obě čísla **rozložíme na součin prvočísel** (např. „stromčekem“)

$$48 = \textcircled{2} \cdot \textcircled{2} \cdot \textcircled{2} \cdot 2 \cdot \textcircled{3}$$

$$120 = \textcircled{2} \cdot \textcircled{2} \cdot \textcircled{2} \cdot \textcircled{3} \cdot 5$$

... zakroužkujeme si prvočísla, která se vyskytují v obou rozkladech

Všechna prvočísla, která jsou společná (jsou v obou rozkladech), tvoří největší společný dělitel: $D(48; 120) = 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 3 = 24$

b) $D(52; 78)$

... obě čísla **rozložíme na součin prvočísel** („stromčekem“ – uděláte sami)

měli byste dostat tyto rozklady:

$$52 = \textcircled{2} \cdot 2 \cdot \textcircled{13}$$

$$78 = \textcircled{2} \cdot 3 \cdot \textcircled{13}$$

... zakroužkujeme si prvočísla, která se vyskytují v obou rozkladech, tato dvě čísla vynásobíme

$$D(52; 78) = 2 \cdot 13 = 26$$

c) $D(63; 81)$

... obě čísla **rozložíme na součin prvočísel** („stromčekem“ – uděláte sami)

měli byste dostat tyto rozklady:

$$63 = \textcircled{3} \cdot \textcircled{3} \cdot 7$$

$$81 = \textcircled{3} \cdot \textcircled{3} \cdot 3 \cdot 3$$

... zakroužkujeme si prvočísla, která se vyskytují v obou rozkladech, tato dvě čísla vynásobíme

$$D(63; 81) = 3 \cdot 3 = 9$$